

**Ústavný súd
Slovenskej republiky
K o š i c e**

Podľa čl. 125 ods. 1 písm. a) a čl. 130 ods. 1 písm. e) Ústavy Slovenskej republiky v spojení s § 18 ods. 1 písm. e) a § 37 ods. 1 zákona NR SR č. 38/1993 Z.z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov podávam

návrh

začatie konania o súlade

ustanovenia § 28 ods. 3 zákona č. 80/1997 Z.z. o Exportno-importnej banke Slovenskej republiky v znení neskorších predpisov s čl. 1 ods. 1 prvou vetou, čl. 12 ods. 2, čl. 20 ods. 1 prvou a druhou vetou a čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky, čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd a čl. 1 Dodatkového protokolu k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (oznámenie Federálneho ministerstva zahraničných vecí č. 209/1992 Zb.)

a navrhujem, aby Ústavný súd Slovenskej republiky podľa čl. 125 ods. 1 písm. a) Ústavy Slovenskej republiky a § 37 až 41 zákona NR SR č. 38/1993 Z.z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov vydal tento

n á l e z :

ustanovenie § 28 ods. 3 zákona č. 80/1997 Z.z. o Exportno-importnej banke Slovenskej republiky v znení neskorších predpisov nie je v súlade s čl. 1 ods. 1 prvou vetou, čl. 12 ods. 2, čl. 20 ods. 1 prvou a druhou vetou a čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky, čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd a čl. 1 Dodatkového protokolu k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (oznámenie Federálneho ministerstva zahraničných vecí č. 209/1992 Zb.).

Odôvodnenie

Podľa čl. 1 ods. 1 prvej vety Ústavy Slovenskej republiky „Slovenská republika je zvrchovaný, demokratický a právny štát.“.

Podľa čl. 12 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky „Základné práva a slobody sa zaručujú na území Slovenskej republiky všetkým bez ohľadu na pohlavie, rasu, farbu pleti, jazyk, vieru a náboženstvo, politické, či iné zmýšľanie, národný alebo sociálny pôvod, príslušnosť k národnosti alebo etnickej skupine, majetok, rod alebo iné postavenie. Nikoho nemožno z týchto dôvodov poškodzovať, zvýhodňovať alebo znevýhodňovať.“.

Podľa čl. 20 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky „Každý má právo vlastníť majetok. Vlastnícke právo všetkých vlastníkov má rovnaký zákonný obsah a ochranu. Majetok nadobudnutý v rozpore s právnym poriadkom ochranu nepožíva. Dedenie sa zaručuje.“.

Podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky „Každý sa môže domáhať zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a v prípadoch ustanovených zákonom na inom orgáne Slovenskej republiky.“.

Podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd, ktorý ustanovuje právo na spravodlivé súdne konanie, „Každý má právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom, ktorý rozhodne o jeho občianskych právach alebo záväzkoch alebo o oprávnenosti akéhokoľvek trestného obvinenia proti nemu. Rozsudok musí byť vyhlásený verejne, ale tlač a verejnosť môžu byť vylúčené buď po dobu celého, alebo časti procesu v záujme mravnosti, verejného poriadku alebo národnej bezpečnosti v demokratickej spoločnosti, alebo keď to vyžadujú záujmy maloletých alebo ochrana súkromného života účastníkov alebo, v rozsahu považovanom súdom za úplne nevyhnutný, pokiaľ by, vzhľadom na osobitné okolnosti, verejnosť konania mohla byť na ujmu záujmom spoločnosti.“.

Podľa čl. 1 Dodatkového protokolu k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd, ktorý ustanovuje ochranu majetku, „Každá fyzická alebo právnická osoba má právo pokojne užívať svoj majetok. Nikoho nemožno zbaviť jeho majetku s výnimkou verejného záujmu a za podmienok, ktoré ustanovuje zákon a všeobecné zásady medzinárodného práva. Predchádzajúce ustanovenie nebráni právu štátov prijímať zákony, ktoré považujú za nevyhnutné, aby upravili užívanie majetku v súlade so všeobecným záujmom a zabezpečili platenie daní a iných poplatkov alebo pokút.“.

Zákonodarca sa týmito článkami Ústavy Slovenskej republiky a Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd neriadil pri schvaľovaní právnej úpravy § 28 ods. 3 zákona č. 80/1997 Z.z. o Exportno-importnej banke Slovenskej republiky v znení zákona č. 567/2008 Z.z.

Zákon č. 80/1997 Z.z. o Exportno-importnej banke Slovenskej republiky v znení zákona č. 567/2008 Z.z. upravuje v § 28 zdroje financovania Exportno-importnej banky Slovenskej republiky (ďalej len „Eximbanky“) takto:

„(1) Zdroje financovania Eximbanky sú

a) vlastné zdroje financovania tvorené

1. základným imaním,
2. fondmi uvedenými v § 29 ods. 1,
3. výsledkom hospodárenia bežného účtovného obdobia,
4. výsledkom hospodárenia minulých rokov,

b) cudzie zdroje financovania tvorené dočasne použiteľnými cudzími prostriedkami.

(2) Výška základného imania sa zapisuje do obchodného registra. O zvýšení a znížení základného imania, o spôsobe zvýšenia základného imania a o spôsobe použitia zdrojov získaných znížením základného imania rozhoduje vláda na návrh Rady banky po predchádzajúcom vyjadrení Dozornej rady a ministerstva.

(3) Vlastné zdroje financovania Eximbanky nepodliehajú exekúcii podľa osobitného predpisu.12)“.

V poznámke pod čiarou kodkazu 12 je citovaný zákon Národnej rady Slovenskej republiky č. 233/1995 Z.z. o súdnych exekútoroch a exekučnej činnosti (Exekučný poriadok) a o zmene a doplnení ďalších zákonov v znení neskorších predpisov.

Vyznačená právna úprava chráni majetok Eximbanky pred exekučným konaním do takej miery, že právoplatné rozhodnutia súdov vydané v občianskom súdnom konaní, ktoré ukladajú povinnosť Eximbanke na peňažné plnenie v prospech úspešného účastníka súdneho konania, sa stávajú nevykonateľnými v prípade, ak táto banka odmietne dobrovoľne splniť svoju povinnosť. Podľa podnetu doručeného na Generálnu prokuratúru Slovenskej republiky v aplikačnej praxi sa vyskytol prípad, keď Eximbanka nesplnila svoju povinnosť vyplývajúcu z právoplatného rozsudku súdu v lehote určenej súdom. Po jej uplynutí odmietla snahy o mimoexekučné uspokojenie úspešného účastníka súdneho konania. A nielen to, písomne odmietla splniť svoju povinnosť z dôvodu, že jej to neumožňuje súčasná právna úprava, konkrétne § 28 ods. 3 zákona č. 80/1997 Z.z. o Exportno-importnej banke Slovenskej republiky v znení zákona č. 567/2008 Z.z. Nepochybne ide o nesprávnu interpretáciu tejto právnej úpravy. Avšak, náš právny poriadok neobsahuje taký právny prostriedok, na základe ktorého by bolo možné donútiť Eximbanku na plnenie povinností, ktoré jej vyplývajú z právoplatných rozhodnutí súdov, iných orgánov alebo ďalších exekučných titulov. Ak aj začne exekučné konanie doručením návrhu na vykonanie exekúcie súdnemu exekútorovi, toto konanie musí byť zastavené. Ak by súdny exekútor postihol vlastné zdroje financovania Eximbanky, súd by musel exekúciu zastaviť podľa § 57 ods. 1 písm. d) Exekučného poriadku z dôvodu, že postihuje veci alebo práva, ktoré nepodliehajú exekúcii podľa § 28 ods. 3 zákona č. 80/1997 Z.z. o Exportno-importnej banke Slovenskej republiky v znení zákona č. 567/2008 Z.z. Pred exekúciou nie sú chránené cudzie zdroje financovania tvorené dočasne použiteľnými cudzími prostriedkami [§ 28 ods. 3 v spojení s § 28 ods. 1 písm. b) zákona č. 80/1997 Z.z. o Exportno-importnej banke Slovenskej republiky v znení zákona č. 567/2008 Z.z.]. Nič to však na faktickej nevykonalosti práva voči Eximbanke nemení. Eximbanka reálne nemá alebo nemusí mať taký majetok, ktorý by umožnil uspokojenie pohľadávok jej veriteľov v exekučnom konaní. Ak majetok povinného nestačí ani na úhradu trov exekúcie, súd exekúciu zastaví

podľa § 57 ods. 1 písm. h) Exekučného poriadku.

Takáto právna úprava umožňuje zneužitie práva, porušuje princíp rovnosti, porušuje princíp rovnakej ochrany vlastníckeho práva a odopiera prístup k spravodlivosti v prípadoch, ak jedným z účastníkov právnych vzťahov je Eximbanka a Eximbanka sa rozhodne, že vôbec nesplní svoju povinnosť, ktorá jej vyplýva z rozhodnutia súdu alebo iného exekučného titulu. Ak riadne a včas nesplní svoju povinnosť, ktorá jej vyplýva zo zákona, zo zmluvy alebo iného právneho úkonu, možno sa domáhať splnenia povinnosti na súde alebo inom orgáne. Avšak, ani právoplatným a vykonateľným rozhodnutím súdu či iným exekučným titulom ju nemožno donútiť k splneniu povinnosti, ak sa rozhodne, že túto povinnosť nesplní alebo ak dospeje k záveru, že právna úprava jej bráni splniť takúto povinnosť.

Podľa zákona č. 80/1997 Z.z. o Exportno-importnej banke Slovenskej republiky v znení neskorších predpisov Eximbanka je právnická osoba so sídlom v Bratislave; zapisuje sa do obchodného registra a môže používať skratku EXIMBANKA SR (§ 1 ods. 2). Eximbanka v súlade so štátnou zahraničnou, zahraničnoobchodnou, finančnou, hospodárskou a menovou politikou a v súlade s právom Európskeho spoločenstva a Európskej únie a so záväzkami vyplývajúcimi z členstva Slovenskej republiky v medzinárodných organizáciách, ktorými je viazaná, podporuje zahraničnoobchodné operácie vývozcov a dovozcov so zámerom zvýšiť konkurencieschopnosť tuzemských tovarov a služieb a podporiť vzájomnú hospodársku výmenu Slovenskej republiky so zahraničím (§ 1 ods. 3). Eximbanka pri plnení úloh podľa odseku 3 prihliada na podporu zamestnanosti, regionálneho rozvoja, ochranu životného prostredia a podporu investícií do nových technológií a príslušnej infraštruktúry (§ 1 ods. 4). Eximbanka nie je bankou, poisťovňou ani zaistovňou podľa osobitných predpisov (§ 1 ods. 5). Eximbanka nie je zriadená na účel podnikania (§ 1 ods. 6). Podľa § 2 Eximbanka na účely plnenia úloh podľa § 1 ods. 3 vykonáva tieto činnosti: a) financovanie vývozných úverov (§ 20), b) financovanie dovozných úverov (§ 21), c) poisťovanie vývozných úverov (§ 22), d) zaistovanie vývozných úverov (§ 23), e) poskytovanie záruk (§ 27), f) ďalšie činnosti (§ 24). Podľa § 3 ods. 1 Eximbanka na základe poverenia vlády Slovenskej republiky môže zastupovať Slovenskú republiku v medzinárodných inštitúciách a združeniach, ktorých predmet činnosti súvisí s činnosťou Eximbanky, a zabezpečuje plnenie úloh vyplývajúcich z tohto zastúpenia. Podľa § 3 ods. 2 Eximbanka môže vystupovať vo svojom mene na svetových finančných trhoch pri zabezpečovaní finančných prostriedkov potrebných na plnenie svojich úloh podľa tohto zákona.

Napriek významu Eximbanky pre hospodárstvo Slovenskej republiky považujem za dôležité dôsledne posúdiť otázku ústavnej konformity jej exekučnej imunity vo vzťahu k čl. 1 ods. 1, čl. 12 ods. 2, čl. 20 ods. 1 a čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky, ako aj čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd a čl. 1 Dodatkového protokolu k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd.

Ústava Slovenskej republiky v čl. 20 ods. 2 umožňuje, aby zákon ustanovil, ktorý ďalší majetok okrem majetku uvedeného v čl. 4 tejto ústavy, nevyhnutný na zabezpečovanie potrieb spoločnosti, rozvoja národného hospodárstva a verejného záujmu, môže byť iba vo vlastníctve štátu, obce alebo určených právnických osôb (prvá veta) a tiež, že zákon môže ustanoviť, že určité veci môžu byť iba vo

vlastníctve občanov alebo právnických osôb so sídlom v Slovenskej republike (odsek 2). Avšak, so zreteľom na právnu úpravu postavenia a úloh, ktoré patria do pôsobnosti Eximbanky, zastávam názor, že ochrana vlastných zdrojov financovania Eximbanky pred exekúciou limity ústavnosti vyjadrené v čl. 20 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky nespĺňa.

Zákonodarca môže chrániť určitý majetok pred exekúciou. V právnom štáte však nesmie tak urobiť spôsobom, ktorý v konečnom dôsledku znamená pre oprávnené osoby nevyhnutnosť ich práv.

Namietaná právna úprava porušuje rovnosť subjektov právnych vzťahov pred zákonom i pred súdom a rovnakú ochranu vlastníckeho práva. Umožňuje, aby Eximbanka svojvoľne rozhodovala o tom, ktorému úspešnému účastníkovi súdneho konania uhradí pohľadávku priznanú právoplatným rozhodnutím súdu alebo vyplývajúcu z iného exekučného titulu, a ktorého pohľadávku bude ignorovať s poukazom na zákonom ustanovenú ochranu vlastných zdrojov financovania svojej činnosti pred exekúciou. Takáto právna úprava nerespektuje čl. 12 ods. 2 a čl. 20 ods. 1 prvú a druhú vetu Ústavy Slovenskej republiky a čl. 1 Dodatkového protokolu k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd, a to bez toho, aby spĺňala limity obmedzenia základných práv a slobôd ustanovené v čl. 13 ods. 4 Ústavy Slovenskej republiky.

Zastávam názor, že **aj pohľadávka vyplývajúca z právoplatného rozhodnutia súdu či iného exekučného titulu je majetkom, ktorý je predmetom ochrany podľa čl. 20 Ústavy Slovenskej republiky.** Tento názor opieram o doterajšiu judikatúru Ústavného súdu Slovenskej republiky a Európskeho súdu pre ľudské práva. Podľa Ústavného súdu Slovenskej republiky (napr. PL. ÚS 19/97 PL. ÚS 111/11) **majetok, ktorý je predmetom ochrany podľa čl. 20 Ústavy Slovenskej republiky, zahŕňa nielen veci, ale aj práva a iné majetkové hodnoty.** Z doterajšej judikatúry Európskeho súdu pre ľudské práva vyplýva, že predmetom ochrany podľa čl. 1 Dodatkového protokolu k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd pojem „majetok“ zahŕňa buď „majetky existujúce“ (Van der Musselle proti Belgicku) alebo majetkové hodnoty **vrátane pohľadávok, o ktorých sťažovateľ môže tvrdiť, že má aspoň „legitímnu nádej“ na ich zhmotnenie** (Pine Valley Developments Ltd. a ostatní proti Írsku, Pressos Compania Naviera S.A. a ostatní proti Belgicku) a že pojem „vlastníctvo“ má autonómny význam, ktorý rozhodne nie je obmedzený na vlastníctvo hmotných tovarov; niektoré ďalšie práva a záujmy vytvárajúce majetkový prospech tiež možno pokladať za „majetkové práva“, a preto za „vlastníctvo“ v zmysle čl. 1 Dodatkového protokolu k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (Gasus Dosier – und Fordertechnik GmbH proti Holandsku).

Ústavný súd Slovenskej republiky sa podrobne zaoberal otázkou exekučnej imunity štátu. Na základe záverov, ktoré vyslovil v časti IV v náleze sp. zn. PL. ÚS 111/11, možno aj vo vzťahu k exekučnej imunite Eximbanky konštatovať,

- že namietaná právna úprava obmedzuje základné právo veriteľa Eximbanky vlastníť majetok, ako aj jeho právo na pokojné užívanie majetku,
- že toto obmedzenie je legitímne (z pohľadu dosahovania verejného záujmu),
- že zákonodarcom zvolené opatrenie je spôsobilé dosiahnuť zamýšľaný cieľ, pretože v situácii, keď vlastní pohľadávku voči Eximbanke disponuje exekučným

titulom a iniciuje začatie exekučného konania, je exekučná imunita majetku Eximbanky vymedzeného v napadnutej právnej úprave účinnou zábranou proti definitívnej eliminácii využívania tohto majetku inak než na verejné účely,

- že zákonodarcom zvolený spôsob zásahu do vlastníckeho práva však nie je nevyhnutný na dosiahnutie zamýšľaného cieľa
- a že zákonodarcom zvolený spôsob zásahu do vlastníckeho práva nie je primeraný, pretože Eximbanku ako právoplatne a vykonateľne potvrdeného dlžníka zvyhodňuje do takej miery, že veriteľ sa vôbec alebo len s veľkými ťažkosťami môže domôcť majetku, ktorého nadobudnutie na základe majetkovej pohľadávky dôvodne očakáva.

Nemožnosť docieľiť výkon súdneho rozhodnutia voči Eximbanke **porušuje aj právo na súdnu ochranu.**

Ústavný súd Slovenskej republiky sa už viackrát zaoberal núteným výkonom súdnych a iných rozhodnutí ako súčasťou základného práva na súdnu ochranu.

Vo svojom rozhodnutí (sp. zn. PL. ÚS 21/00) uvádza:

„Podľa čl. 46 ods. 1 ústavy každý má právo domáhať sa zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a v prípadoch ustanovených zákonom na inom orgáne Slovenskej republiky.

Účelom citovaného článku ústavy je zaručiť každému prístup k súdnej ochrane, k súdu alebo inému orgánu právnej ochrany. Právo zaručené čl. 46 ods. 1 ústavy umožňuje každému, aby sa stal po splnení predpokladov ustanovených zákonom účastníkom súdneho konania. Ak osoba splní predpoklady ustanovené zákonom, súd jej efektívne umožní (mal by umožniť) stať sa účastníkom konania so všetkými procesnými oprávneniami, ale aj povinnosťami, ktoré z tohto postavenia plynú.

Takto vymedzený obsah základného práva na súdnu ochranu sa uplatňuje aj v nútenom výkone súdneho a iného rozhodnutia. Aj vo výkone rozhodnutia alebo v súdnej exekúcii sa musí zaručiť každému prístup k súdnej ochrane, ak splní predpoklady ustanovené zákonom. K naplneniu záruk na prístup k súdnej ochrane v zmysle citovaného článku ústavy dochádza až vtedy, keď uplatnené právo je efektívne vykonané. Otázku, či ochrana poskytovaná súdnymi exekútormi podľa Exekučného poriadku je súdnou alebo inou právnou ochranou, treba zodpovedať v prospech záveru, že táto ochrana je súdnou ochranou. Tento záver vychádza z toho, že súdny exekútor je iba štátom určenou a splnomocnenou osobou na nútený výkon súdnych a iných rozhodnutí (ustanovenie § 2 Exekučného poriadku). Jeho činnosť závisí od toho, či mu súd vydá poverenie na vykonanie exekúcie (ustanovenie § 29 a nasl. Exekučného poriadku), a v celom rozsahu je viazaný rozhodnutiami exekučného súdu (ustanovenie § 3 citovaného poriadku). Z toho vyplýva, že súdny exekútor by bez exekučného súdu nemohol začať a vykonávať exekučnú činnosť, pričom za jeho úkony nesie zákonnú zodpovednosť exekučný súd od vydania poverenia na vykonanie exekúcie až do jej skončenia niektorým zákonom dovoľeným alebo prikázaným spôsobom (ustanovenie § 44 a nasl. Exekučného poriadku). Ďalšie potvrdenie toho, že exekučnoprávna ochrana tvorí súčasť súdnej ochrany, vyplýva zo systému opravných prostriedkov v exekúcii podľa Exekučného poriadku. O opravných prostriedkoch, námietkach a ďalších obranách povinného i oprávneného rozhoduje výlučne exekučný súd, a to podľa pravidiel o funkčnej príslušnosti.

Právo na súdnu ochranu však nemá a ani nemôže mať absolútnu povahu. Zákon môže ustanoviť postup, ktorým sa toto základné právo obmedzí, zúži alebo iným spôsobom modifikuje. Na takýto postup však musí existovať legitímny, všeobecne akceptovateľný a spoločensky prospešný cieľ, ktorého dosiahnutie odôvodňuje zásah do základného práva na súdnu ochranu. Aj pri takomto obmedzení však musí zostať zachovaná podstata práva na prístup k súdu, ktorý je jedným zo závažných aspektov spravodlivého konania pred súdom.

O obmedzení samej podstaty práva na prístup k súdu môže ísť aj vtedy, ak zákonodarca upraví predpoklady efektívneho prístupu k súdnej ochrane určitej skupiny subjektov inak (užšie alebo vylučujúcim spôsobom) iba z dôvodu, že ich nárok na súdnu ochranu sa uplatňuje voči určitej skupine iných subjektov bez toho, aby mal k takému postupu objektívne a primerané dôvody. **Zákonodarca totiž pri obmedzovaní efektívneho prístupu k súdu u porovnateľnej skupiny subjektov práva musí sledovať legitímny cieľ a musí na jeho dosiahnutie použiť také právne prostriedky, ktoré sú k sledovanému cieľu v primeranom vzťahu proporcionality s osobitným zreteľom na podstatu ústavne zaručeného práva na súdnu ochranu.**

Z judikatúry Európskeho súdu pre ľudské práva vyplýva (Burdov proti Rusku), že **právo na spravodlivé súdne konanie by bolo iluzórne, keby právny systém zmluvného štátu umožňoval, aby konečné rozhodnutie zostalo bez účinkov na úkor jednej zo strán.** Bolo by neprijateľné, aby čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd podrobne popisoval procesné záruky poskytované účastníkom sporov (spravodlivé, verejné a primerané rýchle konanie) bez toho, aby chránil výkon súdnych rozhodnutí; vykladať čl. 6 Dohovoru ochrane ľudských práv a základných slobôd tak, že sa výlučne týka prístupu k súdu a priebehu konania, by pravdepodobne viedlo k situáciám nezlučiteľným s princípom právneho štátu. **Výkon rozhodnutia vyneseného akýmkoľvek súdom tak musí byť považovaný za integrálnu súčasť „procesu“ v zmysle článku 6 citovaného dohovoru.** Skutočnosť, že čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd sa vzťahuje aj na exekučné konanie, potvrdzujú aj ďalšie rozhodnutia Európskeho súdu pre ľudské práva (napr. Hornsby proti Grécku, Estima Jorge proti Portugalsku).

Okrem uvedeného, Európsky súd pre ľudské práva zdôraznil (Kreuz proti Poľsku), že **prekážky v prístupe na súd nie sú v súlade s čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd, ak nesledujú legitímny cieľ a zároveň nespĺňajú podmienku spravodlivej rovnováhy medzi použitými prostriedkami a sledovaným legitímnym cieľom.** Prekážky v prístupe na súd nesmú obmedziť právo na prístup k súdu v jeho podstate. Tieto podmienky namietaná právna úprava nespĺňa.

Podľa čl. 13 ods. 4 Ústavy Slovenskej republiky pri obmedzovaní základných práv a slobôd sa musí dbať na ich podstatu a zmysel. Takéto obmedzenia sa môžu použiť len na ustanovený cieľ. Ani tieto ústavné limity namietaná právna úprava nespĺňa. Zákonodarca neposkytol žiadne záruky, žiadnu ochranu pred svojvoľným konaním či skôr nekonaním Eximbanky.

Uvedenú právnu úpravu nemožno ospravedlniť žiadnym legitímnym cieľom, žiadnym záujmom, intenzita ktorého by mohla zodpovedať intenzite zásahu do základných práv a slobôd dotknutých účastníkov právnych vzťahov a do základných princípov právneho štátu.

Podľa čl. 12 ods. 2 základné práva a slobody sa zaručujú na území Slovenskej republiky všetkým bez ohľadu na pohlavie, rasu, farbu pleti, jazyk, vieru a náboženstvo, politické, či iné zmýšľanie, národný alebo sociálny pôvod, príslušnosť k národnosti alebo etnickej skupine, majetok, rod alebo iné postavenie. Nikoho nemožno z týchto dôvodov poškodzovať, zvýhodňovať alebo znevýhodňovať.

Ústavný súd Slovenskej republiky sa už viackrát vyjadril k zákazu diskriminácie ustanoveného v čl. 12 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (napr. PL. ÚS 37/95, PL. ÚS 111/11) a expressis verbis uviedol, že národná rada je povinná prijímať také zákony, ktoré pri uplatňovaní práva na prístup k súdnej ochrane zásadne nikoho nediskriminujú a že za diskriminačnú úpravu možno považovať takú úpravu prístupu k súdnej ochrane, ktorá rovnaké alebo analogické situácie rieši odchylným spôsobom, pričom takýto postup zákonodarca nemôže alebo ani nevie rozumne odôvodniť legitímnym cieľom a tým, že tento cieľ sa musí dosahovať právne zvoleným legislatívnym riešením.

Zákonný rámec exekučnej imunity priznaný Eximbanke nepochybne diskriminuje veriteľov Eximbanky a znevýhodňuje ich pri vymáhaní pohľadávok, čo vedie k situácii, že ak Eximbanka dobrovoľne neuspokojí pohľadávky svojich veriteľov, ich pohľadávky sú v podstate nevymožiteľné. Týka sa to aj pohľadávok priznaných právoplatným a vykonateľným rozhodnutím súdu.

So zreteľom na uvedené zastávam názor, že namietaná právna úprava v rozpore s Ústavou Slovenskej republiky, Dohovorom o ochrane ľudských práv a základných slobôd, doterajšou judikatúrou Ústavného súdu Slovenskej republiky a Európskeho súdu pre ľudské práva nerešpektuje základné princípy demokratického a právneho štátu a ohrozuje základné práva a slobody, pretože bez spravodlivej rovnováhy medzi použitými právnymi prostriedkami a sledovaným cieľom zabezpečuje neprimeranú ochranu majetku Eximbanky. Súčasná právna úprava vytvára priestor na to, aby Eximbanka nemusela plniť svoje záväzky a ak ich neplní, neexistuje žiaden právny prostriedok, ktorý by ju donútil svoje záväzky splniť. A len poznamenávam, že ani žiaden iný subjekt - napríklad štát, ak už poskytol takúto ochranu Eximbanke - nemusí na seba prevziať zodpovednosť za nesplnenie jej záväzkov.

Na základe uvedeného namietam súlad ustanovenia § 28 ods. 3 zákona č. 80/1997 Z.z. o Exportno-importnej banke Slovenskej republiky v znení neskorších predpisov s čl. 1 ods. 1 prvou vetou, čl. 12 ods. 2, čl. 20 ods. 1 prvou a druhou vetou a čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky, čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd a čl. 1 Dodatkového protokolu k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd.

Podľa čl. 125 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky Ústavný súd Slovenskej republiky môže pozastaviť účinnosť napadnutých právnych predpisov, ich častí, prípadne niektorých ich ustanovení, ak ich ďalšie uplatňovanie môže **ohroziť**

základné práva a slobody, ak hrozí značná hospodárska škoda alebo iný vážny nenapraviteľný následok. V tomto prípade sú porušené základné práva a slobody – konkrétne, základné práva a slobody garantované čl. 12 ods. 2, čl. 20 ods. 1 a čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky, čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd a čl. 1 Dodatkového protokolu k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd tých subjektov, ktorých pohľadávku vyplývajúcu z právoplatného a vykonateľného rozhodnutia súdu odmieta Eximbanka uhradiť. Ponechávam na úvahu Ústavného súdu Slovenskej republiky, či sa bude zaoberať otázkou pozastavenia účinnosti napadnutej právnej úpravy, ak prijme tento návrh na konanie.

S úctou

JUDr. Ladislav T i c h ý
prvý námestník
generálneho prokurátora Slovenskej republiky